

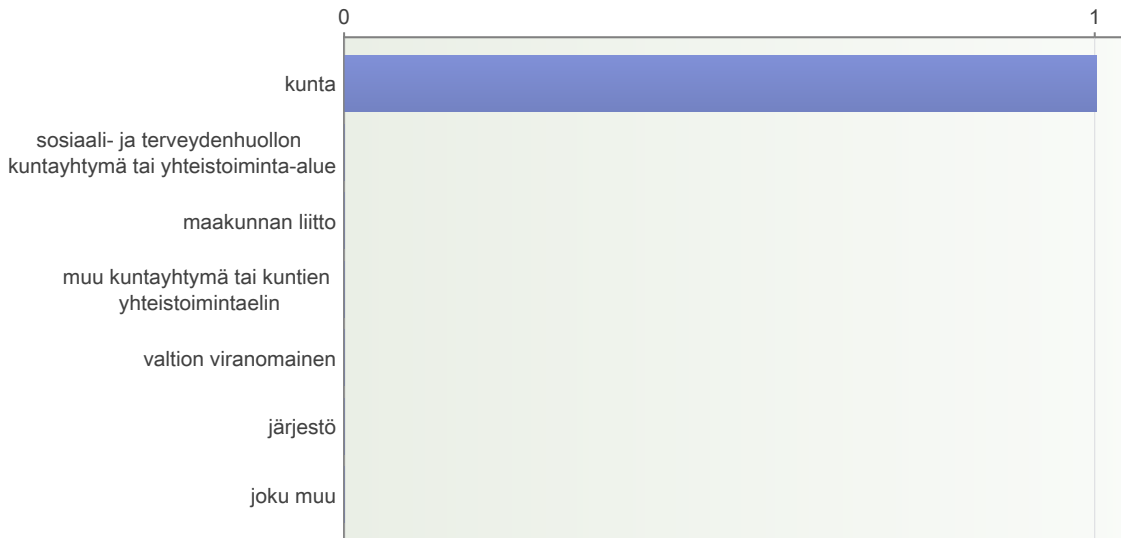
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot	Lausuntopyynnön käsittelypäivämäärä toimielimessä	Toimielimen nimi
Naantalin kaupunki	Merja Suvanto	riitta.luotio@naantali.fi	7.11.2016	Naantalin kaupunginhallitus

2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Voidaanko esityksellä kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaistasaatavuutta? Jos ei, niin miten ehdotusta tulisi siltä osin muuttaa?

Vastaajien määrä: 1

- Onnistuminen riippuu keskeisesti siitä, että kaikilla väestöryhmillä on yhdenvertaiset mahdollisuudet päästä hyvin toimivaan perusterveydenhuoltoon ja saada riittävän varhaisessa vaiheessa arjessa selvitytymistä tukevia sosiaalipalveluja.

Valinnanvapausmalli tulee valmistella huolellisesti siten, että se edistää uudistuksen tavoitteiden toteutumista eikä päinvastoin johda väestön hyvinvointi- ja terveyserojen lisääntymiseen. Valinnanvapauden käytännön toteuttaminen harvaan asutuilla ja syrjäisillä alueilla – esim. saaristoalueilla – on huomattavasti vaikeampaa kuin suurilla kaupunkiseudulla, mikä voi heikentää palveluiden yhdenvertaista saatavuutta. Uudistuksen hallitun toteutuksen kannalta on perusteltua edetä siten, että valinnanvapausmalli otetaan käyttöön hallitusti porrastaen voimaantulo useaan eri vaiheeseen.

Terveyspalveluiden yhdenvertaisuuden saatavuuden kannalta on haaste, mikäli työterveyshuolto jää kokonaan sote-uudistuksen ulkopuolelle. Työterveyshuollon järjestelmän yhdistäminen muuhun sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestelmään pitäisi toteuttaa mahdollisimman nopeasti.

4. 2. Antaako esitys riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite? Jos ei, miten tavoitteen saavuttamisen edellytyksiä voitaisiin parantaa?

Vastaajien määrä: 1

- Lakiluonnosten perusteella on todennäköistä, että hallituksen asettama 3 miljardin kustannusten kasvun hillinnän tavoite on epärealistinen. Lyhyellä aikavälillä on odotettavissa, että sosiaali- ja terveyspalvelujen kustannukset nousevat mm. palkkojen harmonisoinnin, yhtiöittämisten ja ICT-investointien vuoksi. Esimerkiksi yksistään ICT-muutuskustannusten määräksi on arvioitu noin 2 miljardia euroa. Esityksestä ei käy ilmi mihin tämä arvio perustuu.

Kustannusten kasvun hillitsemiseksi on välttämätöntä panostaa vaikuttaviin ennaltaehkäisevän työn menetelmiin, vahvistaa perustasojen palveluja, varmistaa palvelujärjestelmän eri osien integraatio, hyödyntää sähköisten palvelujen mahdollisuuksia ja uudistaa rohkeasti toimintamenetelmiä.

Valinnanvapausmallin toteuttaminen vaikuttaa merkittävästi integraation toteuttamismahdollisuuksiin. Säästöjen syntymisen edellytyksenä on palveluintegraatio ja onnistunut muutosvaiheen toteuttaminen. Palveluintegraation toteutumisen kannalta keskeisiä haasteita ovat tietojärjestelmät ja tietojen yhteensovitus sekä palvelutuotannon ja palveluketjujen toimivuus.

Työterveyshuollon integrointi osaksi muuta palvelujärjestelmää on puolestaan edellytys sille, että terveydenhuollon voimavarat voidaan käyttää tehokkaasti hyväksi.

5. 3. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Vastaajien määrä: 1

- Maakuntien itsehallinto on rajoitettua ja valtion ohjaus on vahvaa. Tämä johtaa todennäköisesti ongelmiin sekä demokratia- että tehokkuustavoitteiden näkökulmista. Tärkein maakuntien itsehallintoa rajoittava tekijä on, että niiden talous perustuisi miltei kokonaan valtion maakunnalle osoittamaan rahoitukseen.

Suorilla vaaleilla valittujen päättäjien päätösvallan vähäisyys muodostaa legitimititeettiongelman demokratian kannalta. Lisäksi valtion voimakas ohjaus pikemmin heikentää kuin vahvistaa palvelujen innovatiivista uudistamista ja toiminnan tehokkuutta.

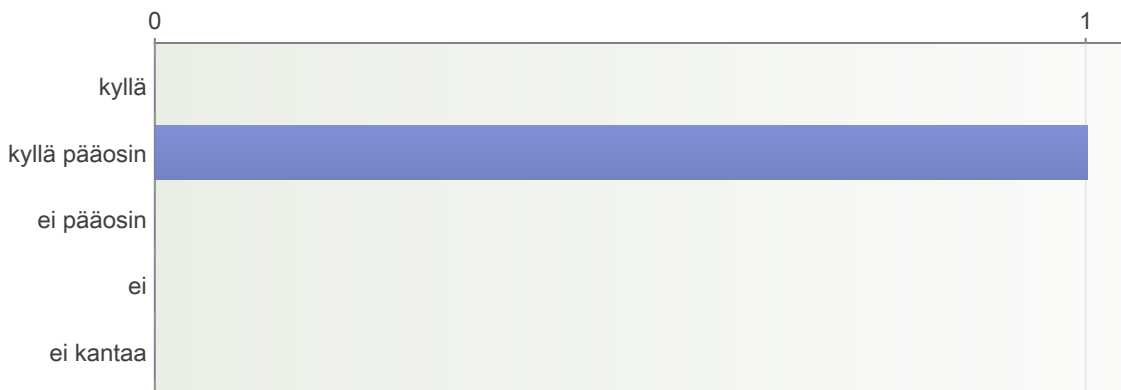
Valtionohjauksen tulisi keskittyä valtakunnallisesti tärkeisiin strategisiin kysymyksiin ja suuriin investointeihin. Sen sijaan palveluita koskevat alueellista tuntemusta ja operatiiviset ammatillista asiantuntemusta edellyttävät asiat ja tavanomaiset investoinnit tulisi jättää maakuntien päätösvaltaan.

Maakuntien itsehallintoa rajoittaa lisääntyvän valtionohjauksen lisäksi laajan valinnanvapauden mukanaan tuoma markkinaohjaus. Perinteinen hallinnollinen ohjaus väistyy ja siirrytään huomattavasti aikaisempaa enemmän markkinoiden kautta tapahtuvaan ohjaukseen ja sopimusohjaukseen.

Palvelun järjestäjän asema tulee varmistaa lainsäädännössä selvästi vahvemmaksi kuin palvelulaitoksen asema. Mikäli palvelunjärjestäjän ohjausvalta palvelulaitokseen ja palvelutuotantoon muodostuu heikoksi, palvelulaitoksesta muodostuu vahva yhteiskunnallinen vallankäyttäjä. Tuotantovetoisessa sosiaali- ja terveydenhuollon ohjausmallissa tuotantoyksiköiden tavoitteet voivat ohjata liikaa palvelujärjestelmän toimintaa. Nämä tuotannolliset lähtökohdat eivät välttämättä kaikissa tapauksissa tue laajempien yhteiskunnallisten tavoitteiden saavuttamista. Näistä syistä järjestäjän asemaa ja valtaa tulee vahvistaa lopullisessa lainsäädännössä.

6. 4. Muodostaako maakuntalaki tarkoituksenmukaisen yleislain tulevien maakuntien hallinnon ja talouden järjestämiselle?

Vastaajien määrä: 1

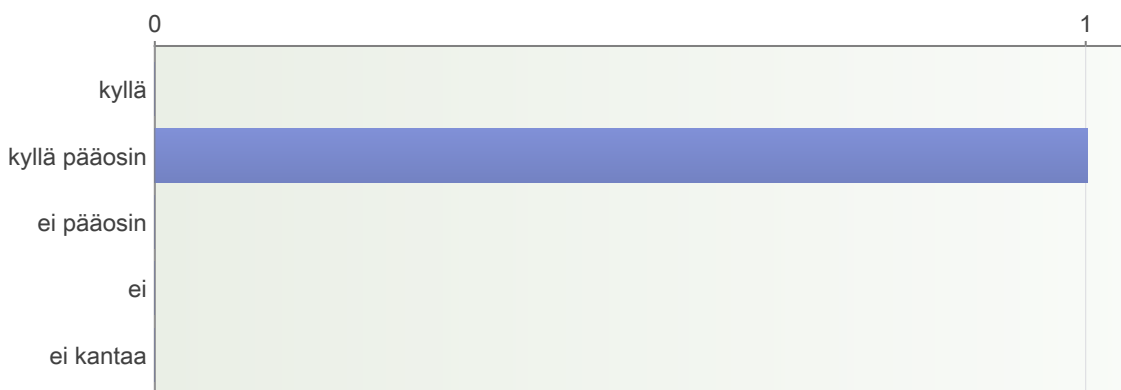

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Lakiluonnoksen hallintoa ja johtamista, luottamushenkilöitä, päätöksentekoa, taloutta ja tarkastusta sekä toimintaa markkinoilla koskevat säännökset vastaavat pitkälti kuntalain sääntelytapaa ja ne antavat riittävän pohjan maakuntien hallinnon ja talouden järjestämiselle. Ehdotettu sääntely palveluiden tuottamisen ja järjestämisen erottamiseksi eri tason yhtiöittämisveloitteineen tulee kuitenkin asettamaan erittäin suuria vaatimuksia maakuntakonsernin ohjaukselle ja johtamiselle. Erityisesti suurilla kaupunkiseuduilla on tärkeää varmistaa, että neuvottelut maankäytön, asumisen ja liikenteen aiesopimusten sekä kasvusopimusten sisällöstä käydään jatkossakin suoraan asianomaisten ministeriöiden kanssa ja mahdollisuudet niiden solmimiseen turvataan. Luonnoksesta puuttuvat kokonaan arviot uusien palvelukeskusten perustamiseen, investointeihin, järjestelmiin sekä henkilöstö- ja muihin menoihin liittyvistä kustannuksista.

7. 5. Maakuntalain 2 luvussa määritellään maakunnan tehtävät. Onko maakunnalle esitetty tehtäväkokonaisuus uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Maakuntalakiluonnoksessa maakunnille on säädetty yhteensä 25 lakisääteistä tehtäväaluetta joiden tarkempi sisältö määritellään erityislainsäädännössä. Sosiaali- ja terveydenhuollon, pelastustoimen ja ympäristöterveydenhuollon sekä maaseutuhallinnon ja lomituksen tehtävät siirtyvät kunnilta. Muilta osin kysymys on valtion aluehallinnon lakisääteisistä maakunnille siirtyvistä tehtävistä. Maakunnan toimiala on näiltä rajoitettu. Jatkovalmistelussa on syytä kiinnittää erityisesti huomiota siihen, että erityislainsäädännössä määritellään maakunnalle siirrettävät tehtävät siten, että ne eivät ole päällekkäisiä tai rinnakkaisia kuntien tehtävien kanssa. Toimivaltarajojen tulee olla selkeitä. Tehtävien järjestämisestä, tuotannosta ja yhteistyöstä pitää kuitenkin voida sopia kuntien ja maakuntien kesken. Maakunnan tulee myös voida siirtää yhden tai useamman tehtävän järjestämisvastuu yhdelle tai useammalle kunnalle / kaupungille, jolla maakunnan arvion mukaan on riittävät taloudelliset ja muut voimavarat näiden tehtävien hoitamiseksi. Maakunta voisi myös tällöin jakaa järjestämisvastuun kunnan tai kuntien kesken, mikäli se on tarkoituksenmukaista. Nämä valtiolta maakunnalle siirtyvät tehtävät tulee rahoittaa rahoitusperiaatteen mukaisesti kokonaan valtion varoista. Kuntien työllisyys- ja yrityspalveluihin suuntaamat panostukset säilyvät kunnilla alueen ja kunnan elinvoiman tukemisen resursseina ellei maakunnan ja maakunnan kuntien tai maakunnan ja yksittäisen kunnan kesken toisin sovita.

8. 6. Maakuntalain 5 luvussa säädetään maakunnan asukkaiden osallistumisoikeuksista. Ovatko osallistumisoikeudet turvattu esityksessä riittävällä tavalla?

Vastaajien määrä: 1

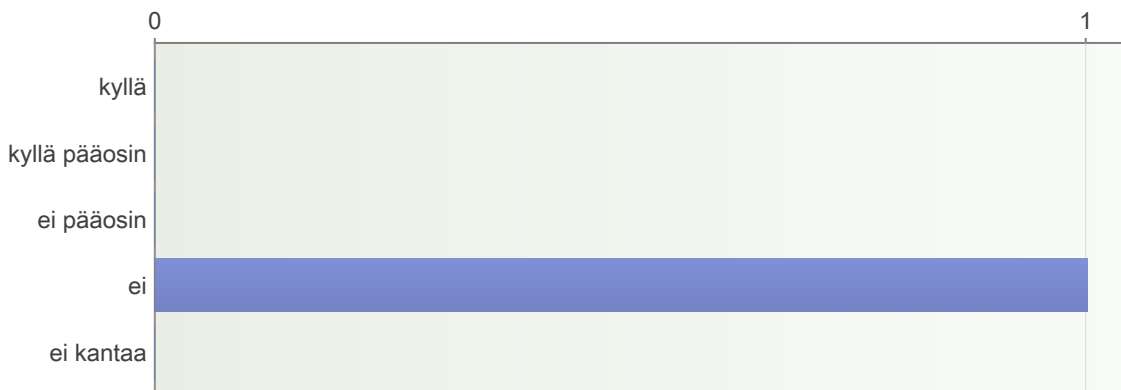

Avoimet vastaukset: kyllä

- Maakuntalakiluonnos vastaa kuntalain sääntelyä. Maakuntavaltuuston tulee luoda edellytykset asukkaiden suoralla osallistumiselle. Ehdotus antaa siihen toimivat puitteet.

9. 7. Maakuntalain 9 luvussa säädetään maakunnan palvelulaitoksesta. Onko siitä esitetty säädettäväksi tuottamisen organisoinnin näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei

- Maakuntalakiluonnoksen 9 luvun säännökset maakunnan palvelulaitoksesta tulee poistaa. Vaaleilla valitulla maakuntavaltuustolla tulee olla suorat vaikutusmahdollisuudet sen vastuulla olevien palveluiden strategiaan linjauksiin ja oman palvelutuotannon kokonaisuuteen.

10. 8. Maakunnan talouden ohjaus perustuu erityisesti maakuntalakiin ja maakuntien rahoituslakiin. Ohjaavatko maakuntien rahoitusmalli ja maakuntalain mukainen taloudenohjausmekanismi maakuntien taloudenhoitoa tarkoituksenmukaisella tavalla?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei pääosin

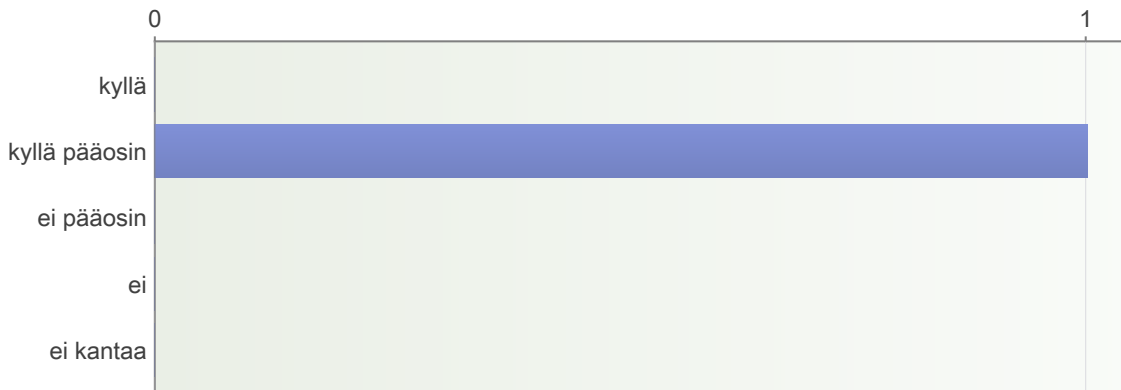
- Maakunnilla on mahdollisuus päättää saamansa rahoituksen käytöstä ns. yleiskatteellisuusperiaatteen mukaisesti. Tämä on välttämätöntä maakuntien itsehallinnon toteutumisen kannalta. Yleiskatteellisuudesta tulee pitää kiinni eikä mitään osaa maakuntien saamasta rahoituksesta saa ”korvamerkitä” tiettyihin menoihin.

11. 9. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntalaista.

Ei vastauksia.

12. 10. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 4 §:ssä säädettäisiin palvelujen saatavuudesta ja saavutettavuudesta. Säännöksen mukaan palvelut on toteutettava väestön tarpeet huomioon ottaen lähellä asiakkaita, mutta säännöksen mukaisten edellytysten täytyessä palveluja voidaan koota suurempiin kokonaisuuksiin. Onko säännös palvelujen saatavuuden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- On tärkeää, että lähipalveluluonteiset palvelut toteutetaan jatkossakin lähellä asiakkaita. Uudet palvelujen tuotantotavat, erityisesti liikkuvat palvelut, luovat mahdollisuuksia toteuttaa lähipalveluja kustannustehokkaasti myös harvemmin asutuilla alueilla. Lähipalveluissa tulee varmistaa osaavan ja ammattitaitoisen henkilökunnan riittävyys. Lainsäädännöllä tulee varmistaa, että saaristoalueiden toimivat lähipalvelut turvataan tulevaisuudessakin. Tietynasteinen palvelujen keskittäminen on tarpeen kokonaiskustannusten hillitsemiseksi, henkilöstön saatavuuden varmistamiseksi ja erityispalveluiden hyvän laadun turvaamiseksi. Palvelujen keskittäminen ei saa johtaa saavutettavuus- ja saatavuusongelmiin esim. asiakkaille aiheutuvien pitkien matka-aikojen tai kustannusten vuoksi.

13. 11. Maakunnat muodostavat 5 yhteistyöaluetta, joista kussakin on 3–4 maakuntaa.

Yhteistyöalueeseen kuuluvat maakunnat laativat sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaisen yhteistyösopimuksen. Siinä maakunnat sopivat keskinäisestä yhteistyöstä palvelujen järjestämisessä ja toteuttamisessa. Sopimus on oikeudellisesti maakuntia sitova. Onko sopimuksen sitovuus perusteltua?

Vastaajien määrä: 1

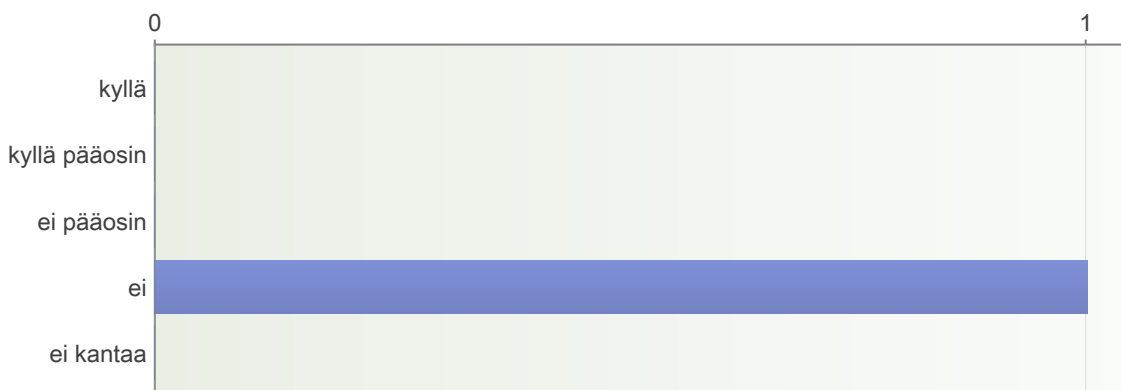

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Yhteissopimuksen oikeudellinen sitovuus on perusteltua. Lakiluonnosten mukaan valtioneuvostolla on toimivalta tietyin edellytyksin pidättää itsellään oikeus päättää yhteistyösopimuksesta. Valtioneuvoston tulkinnanvarainen toimivalta ohjata maakuntien operatiivista päätöksentekoa ja toimintaa eivät ole hyväksyttäviä itsehallinnon toteuttamisen kannalta.

14. 12. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaan laadittavassa yhteistyösopimuksessa on sovittava toimenpiteet palvelujen integraation varmistamiseksi. 23 §:n mukaisesti palvelun tuottajan velvollisuutena on valmistaa palveluketjujen integraation toteutuminen ja toimittava integraation edellyttämässä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Ovatko säännökset riittäviä asiakaslähtöisen integraation toteutumiseksi?

Vastaajien määrä: 1

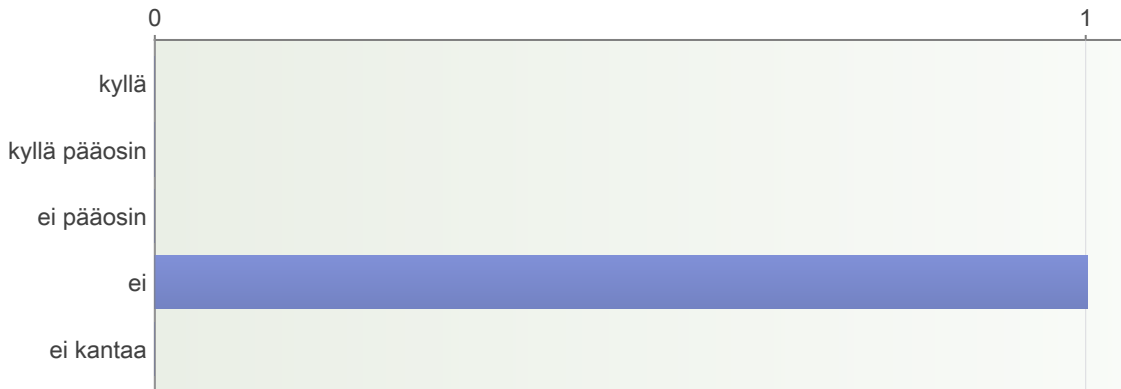

Avoimet vastaukset: ei

- Asiakaslähtöinen integraatio ei toteudu lakiesityksessä. Uudistukseen sisältyvät valinnanvapaus, monituottajamalli ja yhtiöittämisvelvoite vaikeuttavat merkittävästi integraation toteutumista ja edellyttävät maakunnalta erittäin vahvaa järjestämisosaaamista. Integraatitavoitteen toteutumisen kannalta on erityisen tärkeää, että valinnanvapausmalli toteutetaan useassa eri vaiheessa.

15. 13. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain mukaan valtion ohjausta vahvistetaan sosiaali- ja terveyspalveluissa (19 §, 4 luku, 6 luku). Onko tämä uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltua?

Vastaajien määrä: 1

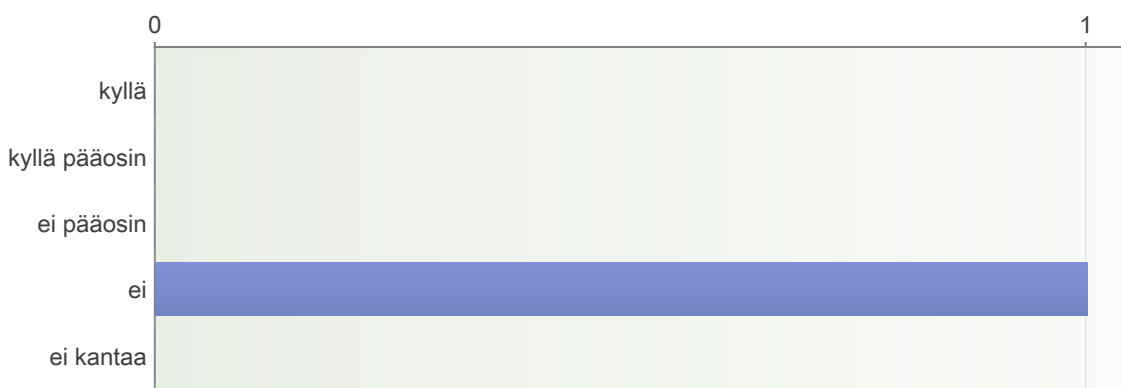

Avoimet vastaukset: ei

- Maakuntien palvelujen järjestämiseen kohdistuvan valtion ohjauksen tulisi kohdistua ainoastaan strategisiin tavoitteisiin. Uudistuksen tavoitteiden toteuttaminen vaatii rohkeaa ja innovatiivista sosiaali- ja terveyspalvelujärjestelmän kehittämistä. Valtion voimakas ohjaus pikemminkin heikentää kuin vahvistaa palvelujen uudistamista ja toiminnan tehokkuutta. Valtion ja maakunnan yhteistoiminnan tulisi perustua tasa-arvoiseen kumppanuuteen, jossa yhdistyvät vahva asiantuntemus sekä hyvä alueellisten ja paikallisten tarpeiden tuntemus. Esityksessä mainittu velvoite palvelukeskusten käyttämiseen kaventaa huomattavasti maakuntien liikkumavaraa ja itsenäistä päätöksentekoa. Tukipalvelujen järjestämistavan tulee olla maakunnan päätettävissä.

16. 14. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnan on omassa toiminnassaan erotettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen ja palvelujen tuottaminen. Onko järjestämisen ja tuottamisen erottaminen uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukaista?

Vastaajien määrä: 1

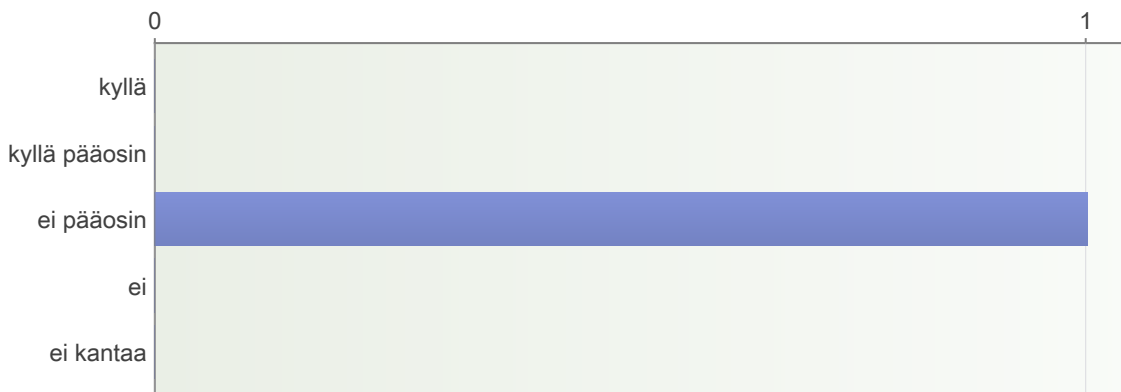

Avoimet vastaukset: ei

- Järjestämistehtävien ja palvelutuotannon hallinnollista erottamista sekä maakunnan palvelulaitosta koskeva sääntely kaventaisi maakuntien mahdollisuutta päättää palvelutuotannon tarkoituksenmukaisesta ja tehokkaasta organisointitavasta maakuntien erityispiirteet huomioiden. Erilliset järjestämisvastuussa olevat yksiköt vaativat runsaasti voimavaroja. Uhkana on se, että järjestämis- ja palvelutuotantotehtävien jyrkkä eriyttäminen johtaa suurelta osin päällekkäiseen hallintoon, minkä seurauksena varsinaisten palveluiden tuottamiseen on käytettävissä vähemmän voimavaroja.

17. 15. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnalla on yhtiöittämisvelvollisuus maakunnan hoitaessa sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä kilpailutilanteessa markkinoilla tai jos palvelut ovat valinnanvapautta koskevissa säännöksissä tarkoitetun laajan valinnanvapauden piirissä. Onko ratkaisu tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Ongelmakohtia ovat mm. julkisen vallan käyttö, palveluketjun integraation toteutumismahdollisuudet sekä sote-palvelujärjestelmän muuttuminen ennakoimattommaksi ja vaikeammin hallittavaksi kokonaisuudeksi. Toiminnan turvaamiseksi myös kunnalla tulee olla mahdollisuus toimia yhtiömuodossa palveluntuottajana mikäli yhtiöittämisvelvoitteeseen lopulta kuitenkin päädytään.

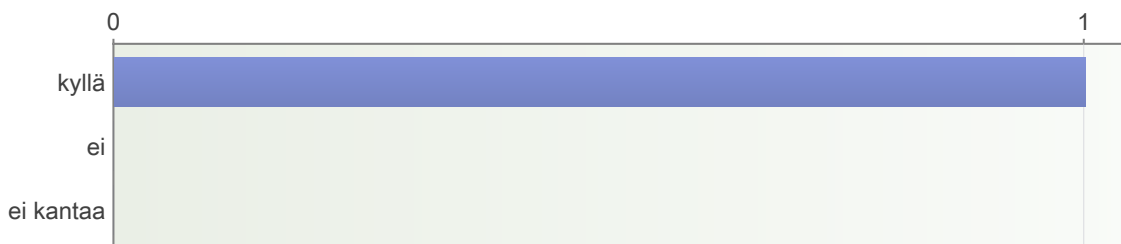
18. 16. Muut vapaamuotoiset huomiot sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaista.

Vastaajien määrä: 1

- Kunnan ja maakunnan välille syntyvät rajapinnat on tunnistettava. Kuntalaisen näkökulmasta palvelut eivät saa eriytyä, sama kuntalainen tarvitsee sekä tulevia maakunnan sotepalveluja ja kunnan hyvinvointiin liittyviä palveluja. Esim. lastensuojelu tekee päivähoidon ja koulutoimen kanssa syvää yhteistyötä. Oppilashuollon henkilöstön tulee jatkossakin olla sijoitettuna kunnan sivistystoimeen. Esityksessä työllisyys ja yrityspalveluiden järjestämisvastuu siirretään valtion TE-hallinnolta maakunnalle. Maakunnan tulee voida sopia alueen kuntien kanssa tarkoituksenmukaisesta yhteistyöstä, työnjaosta ja resurssien kohdentamisesta. Työllisyysasioita kunnissa hoitavat henkilöt siirtyvät sote –alueen palvelukseen. Kun työllisyyden hoidossa samaan aikaan lisätään kuntien tehtäviä ja velvoitteita, tulee siirtyvä työpanos pystyä korvaamaan. Lisäksi on mietittävä työllisyyden hoidossa tärkeiden yhteistoimintatehtävien järjestäminen kaupungin ja sote-alueen välillä, esimerkiksi työttömien aktivointisuunnitelmien teko ja palveluohjaus sekä työllisyysohjaajan tehtävät.

19. 17. Kysymys vain kunnille: Voimaanpanolaissa on tarkoitus säätää siitä, mihin maakuntaan kunnat kuuluvat uudistuksen tullessa voimaan. Katsotaanko kunnassanne, että sen tulee kuulua voimaanpanolain 5 §:ssä esitettyyn maakuntaan?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä

20. 18. Kysymys vain kunnille: Mikäli vastasitte edelliseen kysymykseen ei, mihin maakuntaan kunnan tulisi kuulua ja miksi? (Kunnan tulee toimittaa valtuuston päätösasiakirja sosiaali- ja terveysministeriöön)

Ei vastauksia.

21. 19. Väliaikaishallinnosta sekä väliaikaisen valmistelutoimielimen tehtävistä ja toimivallasta säädetään voimaanpanolain 2 luvussa. Onko väliaikaishallinnosta säädetty riittävällä tavalla?

Vastaajien määrä: 1

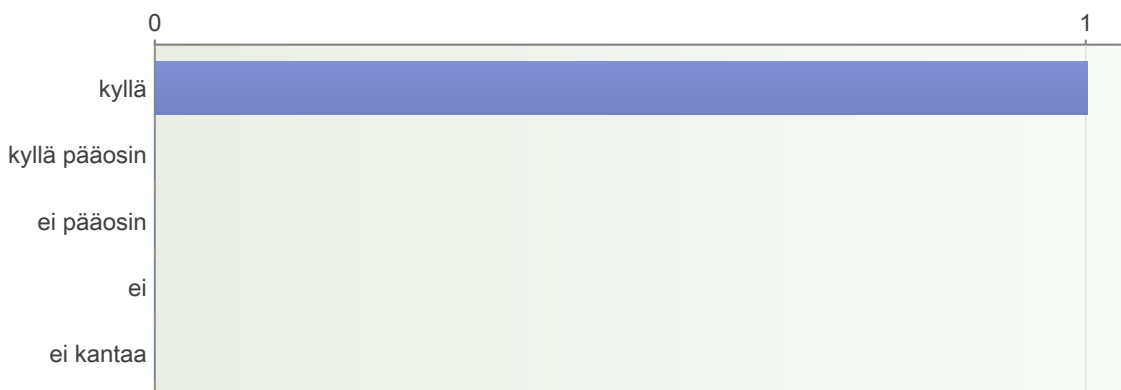

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Väliaikaisen toimielimen asemaa ja päätöksentekoa tulee selkeyttää ja toimintaan on varattava riittävä rahoitus. Kunnille selvitystyöstä aiheutuvat kustannukset on korvattava. Voimaanpanolakiehdotuksen mukaan maakunnan liitto asettaa väliaikaisen valmistelutoimielimen laissa mainittujen viranomaisten sopimuksen mukaisesti. Valmistelutoimielimellä on laaja valmisteluvastuu maakunnalle siirtyvien tehtävien, siirtyvän omaisuuden ja henkilöstön, tietojärjestelmien, aloittavan maakunnan talouden sekä luottamus- ja viranhaltijaorganisaatioin valmistelussa. On kyseenalaista, voidaanko perusteluissa mainitulla tavalla katsoa, että väliaikaisen toimielimen tehtäviin ei kuulu poliittista harkintaa.

22. 20. Voimaanpanolain 14 §:n mukaan kunnallisia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tuottavissa organisaatioissa työskentelevä henkilöstö siirtyisi maakuntien palvelukseen liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti. Lisäksi henkilöstö, joka muualla kunnan hallinnossa tai tukipalveluissa tekee pääasiallisesti sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä, siirtyisi maakuntien palvelukseen. Onko henkilöstön siirtymisestä esitetty säädettäväksi henkilöstön aseman näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

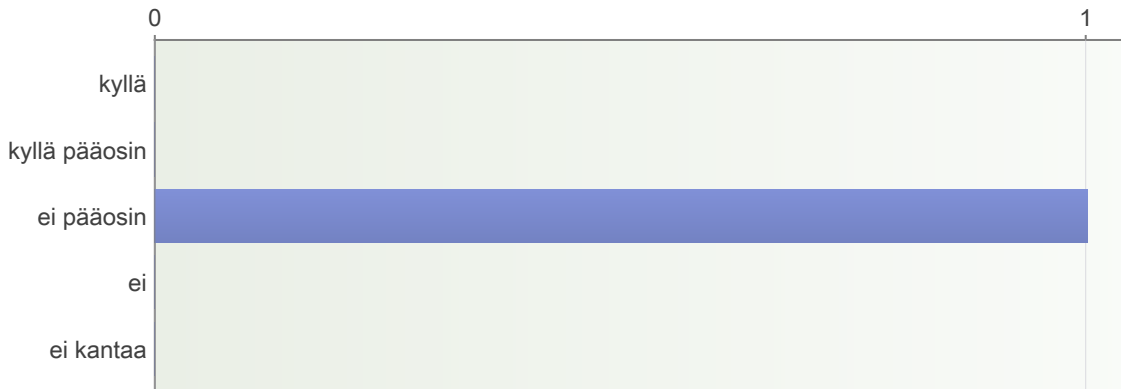

Avoimet vastaukset: kyllä

- Liikkeen luovutus on kannatettava periaate.

23. 21. Voimaanpanolain 4 luvun mukaan lakisääteisten kuntayhtymien koko omaisuus sekä kuntien irtain omaisuus siirtyy maakunnille. Kuntien toimitilat ja kiinteistöt jäävät kuntien omistukseen. Onko omaisuusjärjestelyjä koskeva ratkaisu hyväksyttävä?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Ks. vastaus kysymykseen 22.

24. 22. Jos vastasitte edelliseen kysymykseen ei tai ei pääosin, millä tavoin omaisuusjärjestelyt pitäisi toteuttaa?

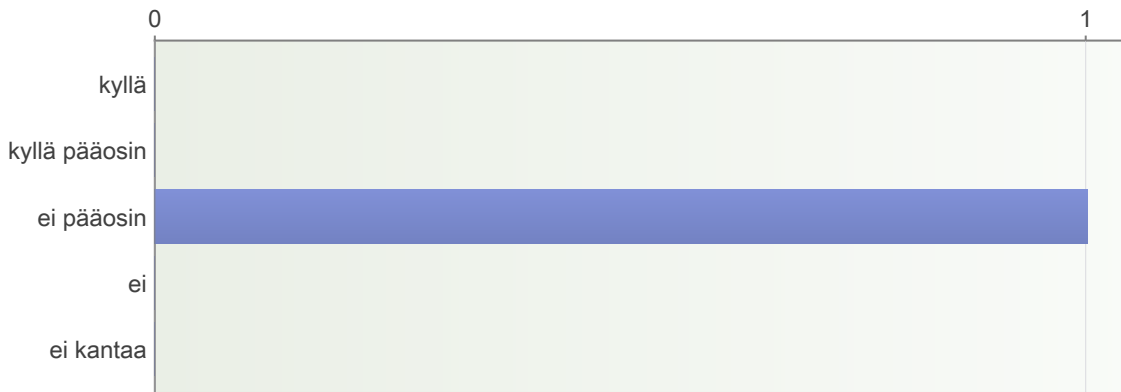
Vastaajien määrä: 1

- Siirtymäkauden sitovan vuokrajakson tulee olla vähintään 5 vuotta, jotta kunnat voivat varautua ja valmistautua mahdollisiin palveluverkon muutoksiin. Myös siirtymäkauden jälkeen laadittavat vuokrasopimukset ja muut sopimukset on määriteltävä laadittavaksi siten, että vuokrataso mahdollistaa laadukkaan ja ennakoivan kiinteistöpidon, investointien riskittömän toteuttamisen sekä omaisuuden arvon säilyttämisen.

Uudistukseen liittyvillä omaisuusjärjestelyillä ei saa vaarantaa kuntien mahdollisuuksia vastata niille jäävien palvelujen järjestämisestä ja rahoittamisesta rahoitusperiaatteen mukaisesti. Kuntien sote-kiinteistöistä aiheutuvat taloudelliset riskit tulee kohdentaa maakuntien ja valtion vastuulle.

25. 23. Voimaanpanolain 41 §:ssa säädettäisiin kunnan tuloveroprosentista vuosina 2019 – 2021. Pidätkö veronmaksajien yhdenvertaisen aseman näkökulmasta perusteltuna, että kuntien veroprosentteja esitetään rajoitettavaksi kolmen vuoden määräajaksi?

Vastaajien määrä: 1

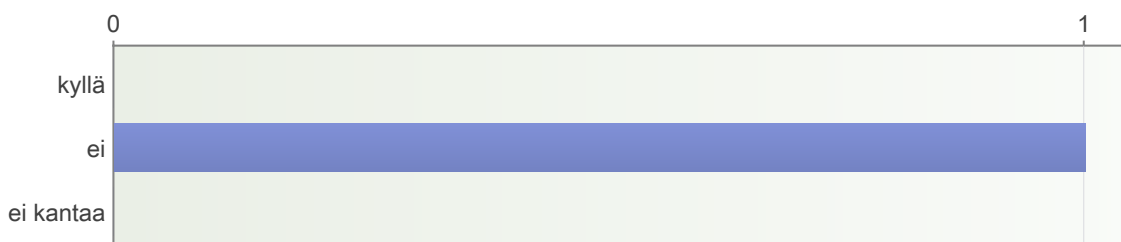

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Kaikkien kuntien tuloveroprosenttia ehdotetaan alennettavaksi tasasuuruiseksi 12,30 prosenttiyksiköllä vuonna 2019. Tämä tuloveroprosentin alennus on mitoitettu kunnilta maakunnille siirtyvien tehtävien valtakunnallisten kustannusten perusteella. Kunnat eivät ehdotuksen mukaan saisi vuonna 2019 päättää tuloveroprosentin nostamisesta, vaikka tarve tähän perustuisi muihin syihin kuin maakuntaudistukseen. Kunnan oikeus päättää veroprosentistaan kuuluu perustuslaissa turvatun kunnallisen itsehallinnon ytimeen. Kaupunki ei kannata sitä, että maakuntaudistuksessa puututtaisiin kunnan oikeuteen päättää tuloveroprosentistaan. Kunnan verotusoikeuteen puuttuminen merkitsee myös riskiä, että kunnille myönnettyjen lainojen korko nousee.

26. 24. Voimaanpanolain 42 §:n mukaan maakunnan on perustettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain tarkoittamat maakunnan palvelulaitoksen tytäryhtiöt, jotka tuottavat lailla erikseen säädetyn laajan valinnanvapauden piiriin kuuluvia palveluita siten, että yhtiöittäminen on toteutettu 31.12.2020. Onko esitetty siirtymäaika riittävä maakunnan yhtiömuotoisen tuotannon organisoimiseksi?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei

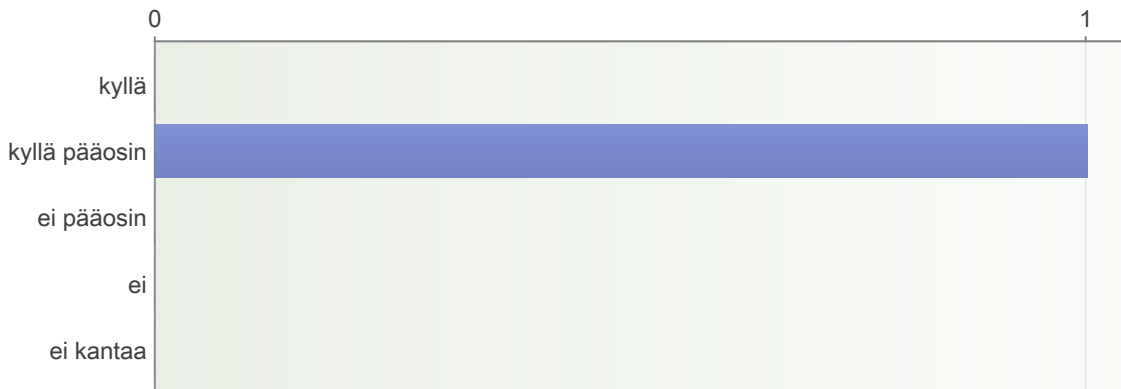
- Käsillä oleva uudistus on historiallisen laaja ja vaativa kokonaisuus. Suurin osa uudistuksen toimeenpanosta tapahtuu vasta vuoden 2019 jälkeen. Toimeenpanolle on varattava riittävästi aikaa, esimerkiksi vuoden 2021 tai 2022 loppuun asti. Laajaa valinnanvapauden toteuttamista on lykättävä samaan ajankohtaan saakka.

27. 25. Muut vapaamuotoiset huomiot voimaanpanolaista.

Ei vastauksia.

28. 26. Valtio rahoittaa perustettavien maakuntien toiminnan, eli vastuu sosiaali- ja terveyspalveluiden rahoittamisesta osoitetaan valtiolle. Onko ratkaisu uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

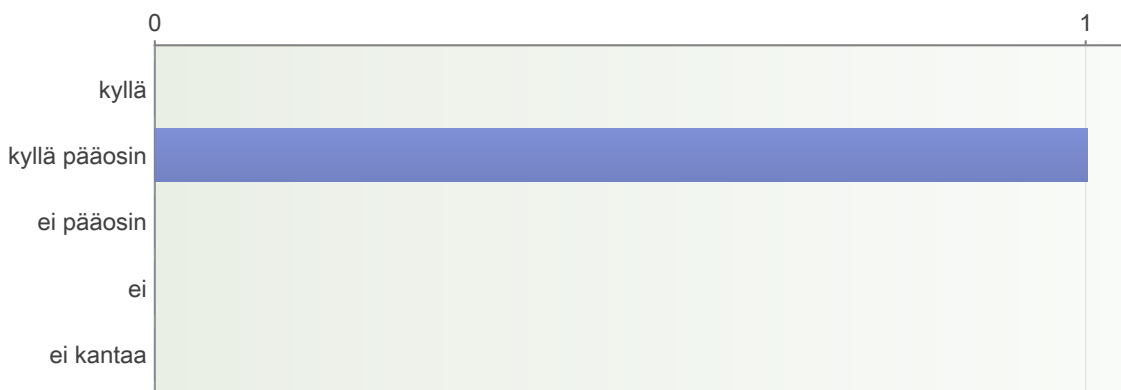

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Maakuntien itsehallinnon kannalta on erittäin ongelmallista, että ne ovat miltei kokonaan valtionrahoituksen varassa. Valtionrahoitukseen perustuva malli on lakiluonnoksissa johtanut maakuntien aivan liian tiukkaan ja yksityiskohtaiseen valtionohjaukseen.

29. 27. Maakuntien tuloja ovat valtion rahoitus (3 §) sekä asiakas- ja käyttömaksutulot (4 §). Lisäksi maakunnat voivat ottaa lyhytaikaista lainaa (3 §). Valtion rahoituksen kasvua rajoitetaan vuosittaisessa tarkistuksessa julkisen talouden kantokyvyn turvaamiseksi (6 ja 29 §). Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä?

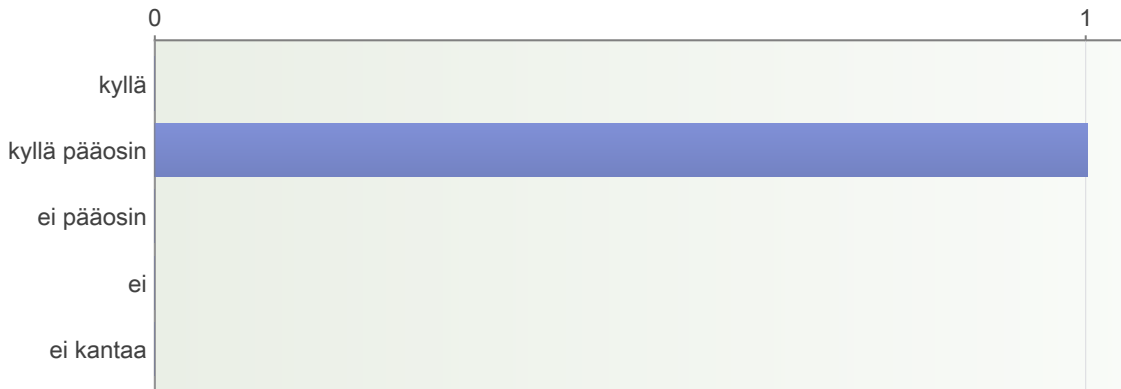
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

30. 28. Ovatko maakuntien valtion rahoituksen määräytymisessä käytettävät palvelujen käyttöä kuvaavat tarvetekijät (luku 3, ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin) ja niiden painokertoimet perusteltuja?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Tarvekertoimet tai tarvepainotukset ovat lähtökohtaisesti perusteltuja, mutta painokertoimien suuruuteen ei ole mahdollista ottaa kantaa käytettävissä olevan tiedon perusteella. Tarvetekijöissä ei ole huomioitu saaristoisuudesta aiheutuvia kustannuksia. Saaristoisuus ei heijastu välttämättä harvana maapinta-alan asukastiheytenä, vaikkakin sen vaikutukset palvelutuotannon kustannuksiin ovat merkittäviä. Saaristokysymys tulee ottaa rahoituskriteereissä huomioon. Alustavissa rahoituslaskelmissa saaristoisuuden huomiotta jättäminen aiheuttaa sen, että esimerkiksi Pirkanmaa näyttäytyy harvempaan asuttuna maakuntana kuin Varsinais-Suomi. Tämä tarkoittaa useita miljoonia euroja pienempää rahoitusta Varsinais-Suomeen kuin mitä rahoitus olisi jos saaristoisuus otettaisiin huomioon.

31. 29. Sosiaali- ja terveydenhuollon rahoituksessa siirytään asteittain menoperusteisesta rahoituksesta tarveperusteiseen rahoitukseen. Onko maakuntien rahoitukselle vuosille 2019–2023 esitetty siirtymäaika (27 – 28 §) riittävä?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä

- Siirtymäaika on riittävän pitkä ja riittävästi porrastettu.

32. 30. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntien rahoituslaista.

Ei vastauksia.

33. 31. Pidättekö esitettyjä tapoja maakuntajaon muuttamiseksi tarkoituksenmukaisena? (erityisesti maakuntajakolain 2 ja 10 §)

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä

34. 32. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntajakolaista.

Ei vastauksia.

35. 33. Ovatko valtionosuusjärjestelmään esitetyt, sote-uudistuksesta aiheutuvien merkittävien kuntakohtaisten muutosten lieventämiseksi esitetyt tasausjärjestelyt ja muut muutokset hyväksyttäviä ja riittäviä (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 24 §, 27§ 27 b§ ja 55§)?

Vastaajien määrä: 1

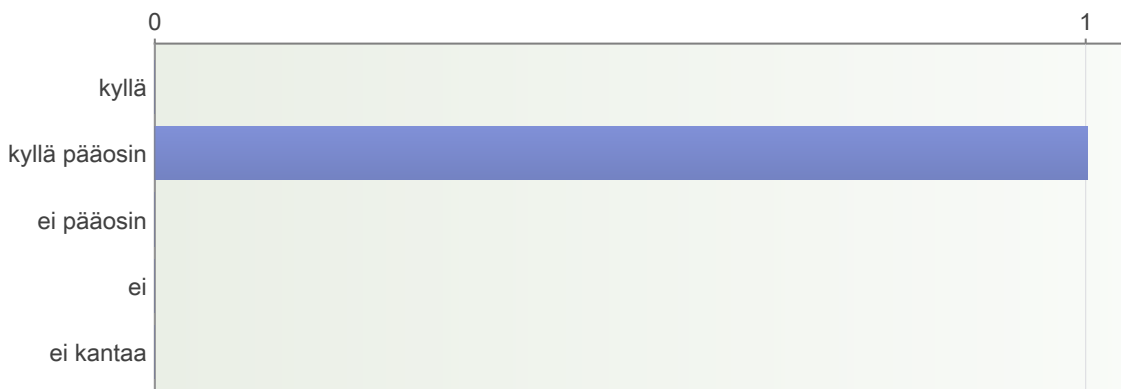

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Kuntien valtionosuusjärjestelmään sisältyvät tasausmekanismit rajoittavat koelaskelmien perusteella merkittävästi uudistuksesta kuntiin aiheutuvia talouden muutoksia. Olennaista on, että lopulliset tasauslaskelmat tehdään jälkepäin uudistuksen voimaantulo hetken kustannus-, tulo- ja järjestelmätiedoilla. On hyvin todennäköistä, että nämä laskelmat muuttavat tilannetta koelaskelmiin verrattuna. Kuntien valtionosuusjärjestelmä sopeutetaan maakuntauudistukseen. Tästä syystä kuntien valtionosuusjärjestelmästä on tulossa erittäin vaikeaselkoinen. Hallituksen ehdottama saaristolisa tulee säilyttää tulevassa myös valtionosuusjärjestelmässä eikä sen vaikutuksia saa tehdä tyhjäksi tasausjärjestelmällä.

36. 34. Ovatko valtionosuuskriteerit (ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen -kriteeri) sekä niiden painotukset perusteltuja (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta, luku 2 sekä luonnos valtioneuvoston asetukseksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 3 §)?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Valtionosuusjärjestelmän tarkoitus muuttuu merkittävästi uudistuksessa. Aiemmin kuntien välisiä kustannus-, tarve- ja tulopohjan eroja tasanneen järjestelmän tärkeimmäksi tavoitteeksi uudistuksen jälkeen tulee maakuntauudistuksesta aiheutuvien kuntiin kohdistuvien taloudellisten vaikutusten tasaaminen. Tältä osin valtionosuusjärjestelmään sisältyvillä yksittäisillä kriteereillä ei ole uudistuksen jälkeen (ennen seuraavaa järjestelmän kokonaisuudistusta) vastaavaa merkitystä kokonaisuuteen kuin nykyjärjestelmässä. Kun otetaan huomioon hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kriteerien vähäinen merkitys rahoituksen kokonaismäärään,

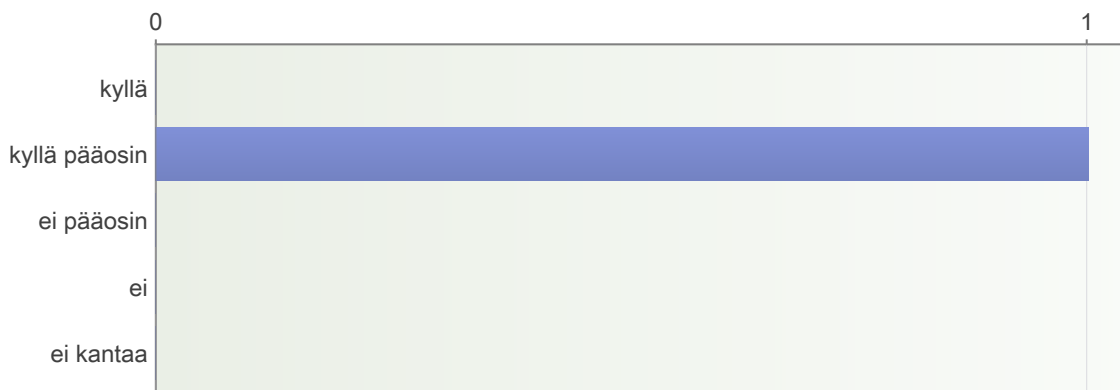
määräytymisperusteet ovat liian monimutkaiset ja tulkinnanvaraiset.

37. 35. Vapaamuotoiset huomiot hallituksen esityksen valtionosuuskokonaisuudesta.

Ei vastauksia.

38. 36. Pidätekö maakuntien rahoituksen keräämiseksi esitettyjä valtion verojärjestelmän muutoksia hyväksyttävänä?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

39. 37. Vapaamuotoiset huomiot verolaeista.

Ei vastauksia.

40. 38. Kunnallista henkilöstöä koskevan lainsäädännön soveltamisalaa ehdotetaan muutettavaksi koskemaan myös maakuntien henkilöstöä. Maakuntien työnantajaedunvalvontaa hoitaisi uudella lailla säädettävä Kunta- ja maakuntatyönantajat KT. Onko henkilöstön asemasta ja työnantajaedunvalvonnasta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

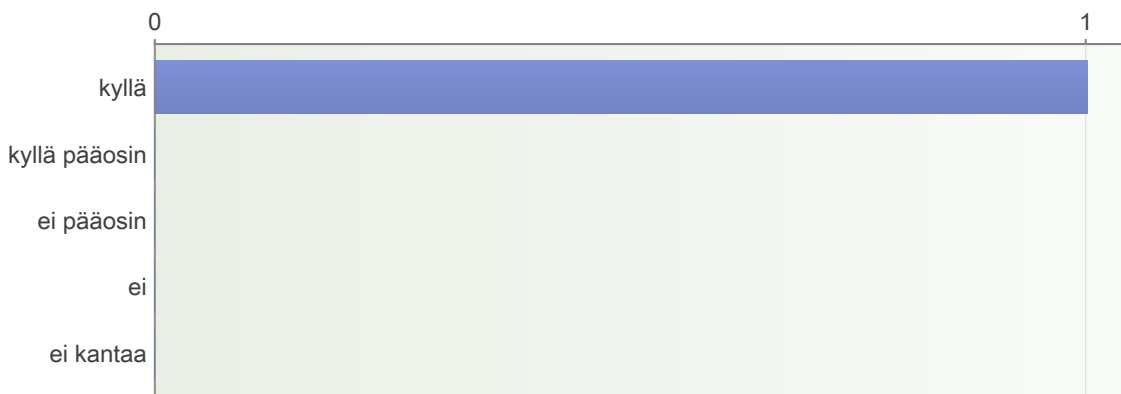

Avoimet vastaukset: kyllä

- Lakiesitysten mukaan perustettavien maakuntien henkilöstöön ehdotetaan sovellettavaksi kuntasektorin työ- ja virkasuhdelainsäädäntöä, joka muuttuu koskemaan myös maakuntia. Muun muassa yhteistoiminnan ja viranhaltijan palvelussuhteen ehtojen osalta säätelyn taso pysyy siis samana. Ehdotukset ovat kannatettavia. Hallituksen 5.4.2016 linjauksen mukaan KT on jatkossa kuntien ja kuntayhtymien lisäksi myös maakuntatyönantajien edunvalvoja. Lisäksi kunta- ja maakuntakonsernin osakeyhtiöt voivat valita työnantajajärjestykseen Kunta- ja maakuntatyönantajat KT:n. Lakiehdotus vastaa asian valmistelua. Ehdotus on kannatettava.

41. 39. Onko eläkkeiden rahoittamisesta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä

- Maakuntien ja maakuntien palvelulaitoksen eläkevakuuttajaksi ehdotetaan Kuntien eläkevakuutusta Kevaa. Konsernin yritykset voivat vakuuttaa Kevassa. Kaupunki kannattaa ehdotusta. Liikkeen luovutuksen seurauksena kunnille jää huomattava taloudellinen maksuvelvoite eläkevastuista ja maksuriski varhemaksuista. Tätä ei ole otettu huomioon kuntien taloudellista asemaa mietittäessä. Tähän asiaan liittyen tulee edelleen ratkaistavaksi, miten lakkaavan sairaanhoitopiirin ja erityishuoltopiirin eläkevastuiden ja varheriskimaksujen käy, kenelle lasku osoitetaan.

42. 40. Vapaamuotoiset huomiot henkilöstön asemasta ja/tai työnantajaedunvalvonnasta sekä eläkkeistä.

Ei vastauksia.

43. 41. Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaationne asemaan?

Vastaajien määrä: 1

- Pääosa kaupungin tehtävistä siirtyy maakunnalle. Tukipalvelutehtävien kustannustehokas hoitaminen tulee merkittävästi haasteellisemmaksi, koska on todennäköistä, että maakunta keskittää tukipalvelutehtävien hoidon. Erityisesti taloushallinnon järjestelmät tulee arvioida uudelleen ja niistä maksettavien korvausten tulee olla kohtuulliset suhteessa kaupungin uusiin tehtäviin ja talouden suuruuteen.

Kaupunki on rahoittanut maksuosuuksien kautta myös sairaanhoitopiirien kiinteistöjä. Näiden kiinteistöjen siirtäminen maksamatta korvausta jäsenkunnille on vaikeasti perusteltavissa. Sama koskee irtaimiston siirtoa ilman korvausta.

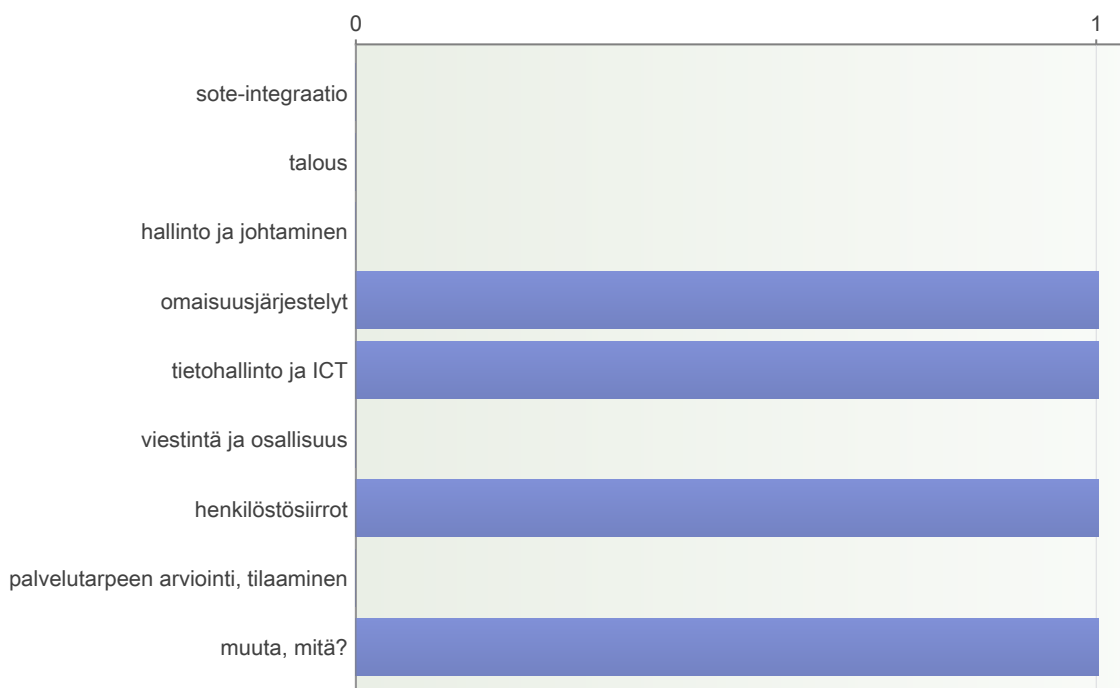
44. 42. Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä uudistuksen voimaan tultua?

Vastaajien määrä: 1

- Ensimmäisinä vuosina kustannukset todennäköisesti jopa kasvavat palkkojen harmonisoinnin ja välttämättömien tietojärjestelmäinvestointien vuoksi. Talouden tasapainon saavuttaminen kolmen ensimmäisen vuoden aikana on erityisen suuri haaste. Arvion tekemistä siitä, onko maakunnilla taloudellisia edellytyksiä selviytyä tehtävistään pidemmällä aikavälillä, vaikeuttaa tarkempien taloudellisten laskelmien puute.

45. 43. Mihin aiheeseen/aiheisiin liittyvää valtakunnallista tukea katsotte tarvitsevanne sote- ja maakuntauudistusten alueelliseen toteutukseen (voitte valita usemman vaihtoehdon)?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: muuta, mitä?

- Erityisesti sote-uudistuksen toimeenpano Varsinais-Suomessa vaatii onnistuakseen usean kymmenen kokoaikaisen henkilön työpanosta vuosina 2017-2018. Valtion pitäisi kattaa tästä työstä aiheutuvat kustannukset. On otettava huomioon myös se, että kunnat joutuvat käyttämään erittäin suuren työpanoksen omien organisaatioidensa muutoksen suunnitteluun.

46. 44. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Vastaajien määrä: 1

- Lainsäädännöllä on varmistettava, että maakuntien päättäessä palveluiden järjestämisestä ja tuottamisesta tulee ottaa huomioon saaristoisuuden tuomat erityisolosuhteet ja asukkaiden tarpeet.

Naantali on laaja saaristokaupunki, jossa saaristo-osien sosiaali- ja terveystyöpalvelut ovat ns. lähipalveluja, koska ihmisten palvelutarve on joko päivittäistä tai lähes päivittäistä ja asukkaiden toimintakyvyn ylläpitämiseksi ehdottoman tarpeellisia. Seuraavassa kuvataan nykyisiä palveluita, joiden säilyminen on turvattava uudistuksessa:

Rymättylässä ja Velkualla sijaitsevat ikäihmisten ympärivuorokautisen hoidon yksiköt ovat asukkaiden ja heidän omaistensa lähipalvelua ja edelleen Naantalissa palvelurakenteen kannalta välttämättömiä. Yksiköt tarjoavat lisäksi synergiahyötyjä turvattaessa riittävät toimintaedellytykset muiden palveluiden järjestämiseksi (terveydenhoitajan ja lääkärin vastaanotot).

Rymättylässä ja Merimaskussa on molemmissa 150 oppilaan koulut sekä Velkualla lossin takana 50 oppilaan koulu, joille kaikille pitää turvata kouluterveydenhuollon palvelut lähipalveluina.

Lähipalveluja saaristossa ovat edelleen lastenneuvolapalvelut (Merimaskussa on 195 lasta ja Rymättylässä 123 lasta vuonna 2016).

Merimaskussa hoitajan palvelut ovat tarjolla arkipäivisin ja lääkäripalveluita on kahtena päivänä viikossa. Lääkäri huolehtii myös äitiysneuvolan tarkastuksista. Rymättylässä on hoitajan vastaanotto arkipäivisin, lääkärin kolmena päivänä viikossa, ja lääkäri huolehtii myös lastenneuvolan ja kouluterveydenhuollon tarkastuksista. Velkualla hoitajan vastaanotto on 3 päivää viikossa ja lääkärin kerran kuukaudessa. Lääkäri- ja hoitajapalveluita tarvitaan lähipalveluina jatkossakin.

Velkualla ja Rymättylässä otetaan kerran viikossa laboratorionäytteitä ja toimitetaan tutkittavaksi Naantaliin. Tämä tukee lääkäripalveluita.

Ikäihmisten riittävä toimintakyvyn ylläpitäminen saaristoalueella turvataan kotihoidon palveluin, joita nyt toteutetaan yhden ison kotihoidon tiimin turvin. Välimatkat ovat haaste nykyisinkin hoidon järjestämiselle.

Velkualla toimiva monipalvelukeskus ikäihmiselle ja päivähoitoikäisille sekä alueen terveydenhoitajan vastaanottopisteenä ovat elintärkeitä lähipalveluja.

Lausuntojen pyytäminen lakiluonnoksista tilanteesta, jossa tiedossa on vain osa muutoksista, vaikeuttaa huomattavasti lausunnon antamista.

Koko sote- ja maakuntauudistuksen läpivieminen edellyttää merkittävien voimavarojen osoittamista valmisteluun. Valtion on varmistettava, että se varaa maakunnille riittävästi voimavaroja uudistuksen toimeenpanoon.

Naantalissa asukkaiden verorahoitus uhkaa nousta. Uudistus luo painetta muuttaa valtion tuloverotusta siten, että veronmaksu alkaa alhaisemmalla tulotasolla ja/tai verotuksen progressio kasvaa.

47. 45. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Ei vastauksia.